

اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی
معاونت آموزش متوسطه
گروه تکنولوژی و گروههای آموزشی متوسطه

سیزدهمین دوره مسابقات آزمایشگاهی فیزیک - مرحله استانی

پژوهش سرای ناحیه ۱ تبریز : فروردین ۱۳۹۱

کد دانش آموزی :

آزمون عملی

کنفرانس فیزیک سالوی- پاییز 1927 / 1306

ردیف جلو، راست به چپ:
ریچاردسون-ویلسون-کوبه-لنگوین-اینشتین-لورنتس-ماری کوری-بلانک-لنگمویر
ردیف دوم، راست به چپ:
تیلز بوهر-ماکس بورن-دی.بروکلی-کامبیتون-دیراک-کرامرز-براگ-نادسن-دیبه
ایستاده، راست به چپ:
بریلوین-فاولر-هایزنبرگ-پائولی-ورشافلت-شرودینگر-دی.داندر-هرزن-اهرنفست-هنریت-پیکارد

آزمایش شماره (۱)

مدت زمان : ۲۰ دقیقه

امتیاز : ۱۵

موضوع آزمایش: اندازه گیری ضریب انبساط حجمی آب

وسایل مورد نیاز: ارن - خط کش - استوانه مدرج - دماسنجه - هیتر برقی - ظرف - مقداری آب - لوله شیشه ای - نگهدارنده

دستور کار:

الف) ابتدا درون ارن تا محل مشخص شده، آب پر کنید و حجم اولیه و دمای اولیه آب را اندازه بگیرید.

 cm³ حجم اولیه آب : °C دمای اولیه آب : mm قطر لوله شیشه ای :ب) آب داخل ارن را به طور غیرمستقیم حرارت داده و برای ۴ دمای مختلف (از دمای اولیه به پرش های ۱۵ درجه ای)، میزان افزایش ارتفاع (h) را یادداشت کنید. با توجه به داده های به دست آمده، جدول زیر را کامل کنید.ج) رابطه ضریب انبساط حجمی آب به صورت $\beta = \frac{\Delta V}{V_1 \Delta \theta}$ است.

د) نمودار حجم آب را بر حسب دما رسم کنید (در داخل کاغذ شطرنجی).

ردیف	θ (°C) دمای آب	h (cm) تغییر ارتفاع آب	$\Delta V = \pi r^2 h$ (cm ³) افزایش حجم	$V_2 = V_1 + \Delta V$ (cm ³) حجم جدید آب	β ضریب انبساط حجمی آب
۱					
۲					
۳					
۴					
مقدار متوسط					

پرسش :

الف) یکای ضریب انبساط حجمی چیست؟

ب) β به دست آمده، ضریب انبساط حجمی واقعی است یا ظاهری؟

آزمایش شماره (۲)

مدت زمان: ۲۰ دقیقه

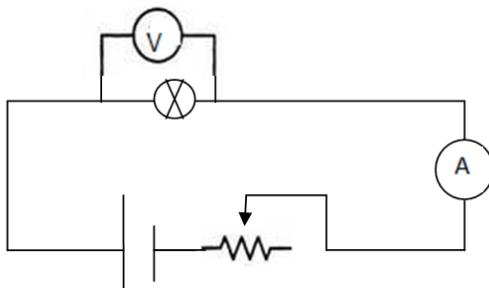
امتیاز: ۱۵

موضوع آزمایش: اندازه گیری مقاومت و توان لامپ روشن

وسایل مورد نیاز: مولد - سیم‌های رابط - لامپ - آمپرسنچ - ولت سنج - رئوستا.

دستور کار:

با استفاده از وسایل روی میز، مدار شکل مقابل را بسته، با تغییر لوزنده رئوستا، I و V را اندازه گیری کنید. و جدول زیر را کامل کنید.

$P=VI$ (توان مصرفی لامپ)	R (مقاومت لامپ روشن)	V (v)	I (A)	شماره آزمایش
				۱
				۲
				۳
				۴

پرسش ها:

۱- نمودار I (جریان) را بر حسب V (اختلاف پتانسیل) در کاغذ شترنجی رسم کنید.۲- با توجه به نمودار I بر حسب V آیا رسانای داخل لامپ از قانون اهم پیروی می کند؟ توضیح دهید؟۳- نمودار P را بر حسب I در کاغذ شترنجی رسم کنید.

آزمایش شماره (۳)

مدت زمان : ۲۰ دقیقه

امتیاز : ۱۵

موضوع آزمایش: اندازه‌گیری فاصله کانونی آینه مقعر و بزرگنمایی خطی آن
 وسایل مورد نیاز: آینه مقعر (کاو) - شمع - خط کش - پرده تصویر - پرتو افکن
 دستور کار:

شمع را در مکان های مختلف نسبت به آینه قرار داده و تصویر حقیقی آن را روی پرده تشکیل دهید. فاصله های جسم و تصویر از آینه را اندازه گیری کنید. آزمایش را چندین بار تکرار کرده و جدول زیر را تکمیل نمایید:

ردیف	فاصله جسم تا آینه p (cm)	فاصله تصویر تا آینه q (cm)	بزرگنمایی خطی آینه $\frac{q}{p}$	فاصله کانونی آینه f (cm)
۱				
۲				
۳				
۴				

پرسش ها:

الف) میانگین فاصله کانونی آینه را بدست آورید.

ب) نمودار q را بر حسب p در کاغذ شترنجی رسم کنید.

آزمایش شماره (۴)

مدت زمان: ۲۰ دقیقه

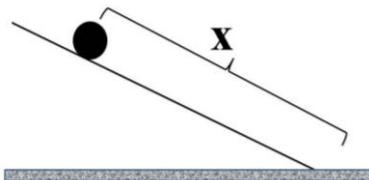
امتیاز: ۱۵

موضوع آزمایش: بررسی حرکت گلوله روی سطح شیب دار

وسایل مورد نیاز: سطح شیبدار - گلوله - کربن متر - متر - مانع

دستور کار:

با استفاده از وسایل روی میز و سطح شیبدار، گلوله را از حالت سکون از مکان های مختلف رها کنید و جدول زیر را کامل کنید.

$\frac{x}{2t^2}$	t^2	t (s) زمان حرکت	x (m) جابجایی	ردیف
				۱
				۲
				۳
				۴

پرسش ها:

الف) رابطه $\frac{x}{2t^2}$ نشان دهنده چه کمیتی است؟ب) استنباط خود را از ثابت بودن مقدار $\frac{x}{2t^2}$ را بنویسید.

ج) نمودار مکان - زمان را برای جدول بالا بر روی کاغذ میلیمتری داده شده رسم کنید.

د) شیب این نمودار چه کمیتی را نشان می دهد؟